

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Agenda Dioecesis Paderbornensis Rituali Romano accommodata

Hermann Werner <Paderborn, Bischof>

Nevhsii, 1687

De Communione infirmorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36005

De Visitatione Infirmorum.

Imprimis autem spirituales ægrotantium Curam suscipiet, omnemq; diligentiam in eo ponet, ut in via salutis eos dirigat, atq; à Diabolicis insidijs salutarium adjumentorum præsidio defendat, ac tucatur.

Ad hoc juvabit quamprimum eum adhortari ad confessionem & Sacram Communionem, quatenus primarium auxilium suum quærat & ponat in eo, qui ipsa & vera salus est. Memineritq; quod Lateranensis Concilij ac plurium summorum Pontificum decretis cavetur sub gravibus pœnis, ne Medici ultra tertiam vicem ægrotos accedant, nisi prius ipsis certò constet, eos Sacramento saltem confessionis ritè expiatis esse.

Accedat autem ad ægrotum ita ut in promptu habeat argumenta ad persuadendum apta. Ac præsertim sanctorum exempla, juvabit ad hoc habere in usu librum quendam spirituales vulgaris idiomatis, quorum varij pro ministerio infirmorum conscripti sunt, quatenus indè opportunas pro statu infirmi, orationes vel monita vel exempla seligere possit, ita tamen, ne infirmo molestia indè creetur, sed levamen.

Cavebit etiam Parochus, ne quis ægrotò aliquid pro Corporali salute adhibeat, vel suadeat, quod salutem animæ contrarietur.

Ubi periculum advertit, moneat ægrotum, ne dæmonum astutiâ, vel medicorum pollicitationibus, propinquorum aliorumvè blanditijs se ullo modo decipi sinat, quo minus ea, quæ ad animæ salutem pertinent, opportunè procuret, & qua par est devotione curâ ac celeritate Sacramenta sancta suscipiat, dum sana mens est, integriq; sensus, citra fallacem illam, ac perniciosam procrastinationem, quæ plurimos ad æterna supplicia perduxit, indiesq; fallente Diabolo perducit.

Quod si infirmus Sacerdotum aliorumq; monitis adduci non potest, ut velit peccata sua confiteri, nondum omnino desperanda res est; sed quamdiu ille vivit, repetendæ sunt frequentes, varix, & efficaces Sacerdotum & aliorum piorum hominum exhortationes; proponendæq; æternæ salutis damna, & sempiternæ mortis supplicia; ostendenda est immensa Dei misericordia, eum ad pœnitentiam provocantis, ad ignoscendum paratissimi: Adhibendæ sunt etiã tum privatæ, tum publicæ ad Deum preces, ad divinam gratiam impetrandam pro salute miseri decumbentis.

Nec infirmum, licet Sacramentis omnibus præmunitum, deserat, sed eò frequentius eum visitet, quo bellum cum dæmone in extremis novit esse atrocius, & præsentem duce securius.

Videbit deniq; Sacerdos, quibus potissimum tentationibus, aut pravix opinionibus æger subiectus sit, eiq; pro ut opus sit, apta remedia prudenter adhibebit.

Sacram Jesu Christi Crucifixi Imaginem, B. Mariæ Virginis, & sancti, quem æger præcipuè veneratur, ob oculos ejus opponi curabit, vasculum item adsit aquæ benedictæ, quo frequentèr aspergatur.

Suadeat ægro, ut dum adhuc sana mens est, testamentum faciat, si quid habeat alienum, restituat, si periculum advertatur, remedium animæ suæ de facultatibus pro libitu suo disponat: Ita tamen hæc suggerat, ut omnis avaritiæ nota caveatur.

Consoletur infirmum, dicens, se pro eo missas celebraturum, & cum alijs oraturum; idq; re ipsa præstabit. Monebitq; infirmum, ut si convaluerit, in Ecclesia debitas Deo gratias agat, & meliorem vitam instituat.

De Communione Infirmorum.

Viaticum sacratissimi corporis Domini nostri Jesu Christi summo studio, ac diligentia infirmis opportuno tempore procurandum est, ne fortè contingat, illo tanto bono, Parochi incuria, privatos decedere. Cavendum autem imprimis est, ne ad indignos cum aliorum scandalo deferatur, quales sunt publici usurarii, concubinarij, notoriè criminosi, nominatim excommunicati & denunciati. Nisi se prius sacra confessione purgaverint, & publicæ offensionis, pro ut de jure, satisfecerint.

Hortetur Parochus ægrotum, ut viaticum sumat, etiam si graviter non ægrotet, aut mortis periculum non immincat, maxime si festi alicujus celebritas id suadeat, neq; ipse illam ministrare recusabit.

Pro Viatico ministrabit, cum probabile est, quod amplius sumere non possit. Quod si æger sumpto viatico dies aliquot vixerit, vel periculum mortis evaserit, & communicare voluerit, ejus pio desiderio Parochus non deerit.

Potest quidem viaticum brevi morituris, dari non jejunis; id tamen diligenter curandum est,

ne

ne ijs tribuatur, à quibus ob phrenesin, sive ob assiduam tussim, aliumve similem morbum, aliqua indecentia, cum injuriâ tanti Sacramenti timeri potest. Cæteris autem infirmis, qui ob devotionem in ægritudine communicant, danda est Eucharistia ante omnem cibum, & potum, non aliter ac cæteris fidelibus, quibus nec etiam per modum medicinæ aliquid sumere licet. Nemini verò ad ostendendum vel adorandum solum, deferatur.

Deferri autem debet hoc Sacramentum ab Ecclesia ad privatos ægrotantium ædes, decenti habitu, cum omni reverentia & timore, semper lumine præcedente.

Processurus igitur ad communicandum infirmum aliquot Campanæ ictibus convocet fideles, qui Sacramentum comitentur cum cereis, cubiculum infirmi sit mundum, mensaq; linteo velamine mundo obducta in quo SS. Sacramentum super Corporale decenter deponatur.

Ad sint & luminaria, vinum, aqua, linteum ante pectus Communicandi & alia pro cujusvis facultate.

Sacerdos superpelliceo, & stola indutus accepto ciborio nudo capite ad infirmum procedat.

Præcedat semper minister lucernam deferens, & is Campanulam jugiter pulset. Si longius procedendum, vel equitandum sit, vas in quo Sacramentum defertur, bursâ decenter ornatâ includatur, & ita ad pectus alligetur, ut decidere nequeat.

Ingrediens domum dicat. Pax huic domui, & omnibus habitantibus in ea. V. Dominus vobiscum. R. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

EXaudi nos Domine sancte Pater, omnipotens æterne Deus, & mittere digneris S. Angelum tuum de cælis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet atq; defendat, omnes habitantes in hoc habitabulo. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Aspergit infirmum aqua benedicta. Acceditq; ad infirmum, quærens, num sit benè dispositus ad suscipiendum Sacramentum, an adhuc velit confiteri, si jam ante confessus sit, alioquin debet confiteri, & legitimè absolvi. Conetur tum in firmum ad virtutes theologicas vid. fidem spem & charitatem excitare.

Postea communicetur sub absolutione generali. Misereatur, Indulgentiam &c. Ecce Agnus Dei &c. Ut alias sani, nisi quod loco Corpus Domini nostri dicat. Accipe Frater, vel (Soror) Viaticum Corporis Domini nostri Jesu Christi, qui te custodiat ab hoste maligno, & perducatur in vitam æternam. Amen.

Si non datur per modum viatici, dicat Corpus Domini nostri &c. dein digitos vino abluit, & datur ablutio infirmo, quo finito dicere potest Sacerdos.

V. dominus vobis cum. R. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

Domine sancte Pater omnipotens sempiternæ deus, te fideliter deprecamur, ut accipienti Fratri nostro vel (Sorori nostræ) Sacrosanctum Corpus domini nostri Jesu Christi, Filij tui, tam corpori quam animæ profit ad remedium sempiternum. Qui vivis & regnas cum deo &c.

His expletis, si particula superfit, ut semper superesse debet, datur infirmo benedictio, & Sacramentum ordine quo prius, reportatur ad Ecclesiam, sub hymnis & psalmis devotioni cujusvis maximè congruis. In Ecclesia comitantibus datur benedictio, & reponitur Sacramentum. deinde dicere potest.

V. Panem de cælo præstitisti eis. R. Omne delectamentum in se habentem. V. dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuæ memoriam reliquisti, tribue quæsumus, ita nos corporis & sanguinis tui Sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis &c. Postea

Postea petit preces pro infirmo, annuntiat indulgentias comitantibus Sacramentum, & populum dimittit.

De Extrema Unctione.

EXtremæ Unctionis Sacramentum à Christo Domino institutum, tanquam cœlestis medicina, non animæ solum, sed etiam corpori salutaris, omni studio ac diligentia periculosè ægrotantibus adhibendum est; & eo quidem tempore, si fieri possit, cum illis adhuc integra mens & ratio viget: ut ad uberiores Sacramenti gratiam percipiendam, ipsi etiam suam fidem, ac piam animi voluntatem conferre possint, dum Sacro Oleo liniuntur.

In quo illud imprimis ex generali Ecclesiæ consuetudine observandum est, ut, si tempus & infirmi conditio permittat, ante extremam unctionem Pœnitentiæ & Eucharistiæ Sacramenta infirmis præbeantur.

Habeat igitur Parochus, loco nitido, & decenter ornato, distincto à tabernaculo, in vase argenteo, seu stanneo, diligenter custoditum S. Oleum infirmorum, quod singulis annis feria V. in cœna Domini ab Episcopo benedictum, veteri combusto, renovandum est. Id tamen, si forte infra annum ita deficiat, ut sufficere non posse videatur, neq; aliud benedictum haberi queat, modico Oleo Olivarum, non benedicto, in minori tamen quantitate super infuso, reparari potest, & in bombacio vel re simili sine periculo effusionis conservari.

Debet autem hoc Sacramentum infirmis præberi, qui cum ad usum rationis pervenerint, tam graviter laborant, ut mortis periculum imminere videatur, & ijs, qui præ senio deficiunt, & in diem videntur morituri, etiam sine alia infirmitate.

Etiam infirmis, qui dum sana mente & integris sensibus essent, illud petierunt, seu verisimiliter petiissent, seu dederint signa contritionis, etiam si deinde loquelam amiserint, vel amentes effecti sint, vel delirent, aut non sentiant, dum autem periculum irreverentiæ timeretur Sacramento, non inungatur, donec periculum cesset.

Impœnitentibus verò, excommunicatis, non baptizatis, prælium, navigationem, aut alia pericula subituris, reis ultimo supplicio afficiendis, pueris rationis usum non habentibus, & qui in manifesto peccato mortali moriuntur, penitus denegetur.

Si quis in extremis laborat, & periculum sit, ne moriatur ante finitam unctionem, citò inungatur sub formâ consuetâ. Per istam sanctam unctionem &c. ut infra, & si postea supervivat, dicantur orationes prætermittæ. Si verò inter inungendum decedat, Sacerdos ultra non procedat, sed omnia a'ia omittens, pro defuncto orabit, & ejus animam Deo commendabit.

Non debet Sacramentum reiterari in eadem infirmitate, nisi diuturna sit, & cum infirmus convaluerit, iterum in periculum mortis incidat.

Oculi, Aures, Nares, Os, Manus & Pedes veluti Sensuum instrumenta inungenda sunt, Re-num inunctio propter honestatem omittitur, manus verò Sacerdotum exterius, laicorum interius inunguntur.

Dum corporis membra, quæ paria sunt, Sacerdos ungit, caveat, ne altero ipsorum inungendo Sacramenti formam prius absolvat, quam ambo hujusmodi paria membra perunxerit. Membri autem mutilati pars propinquior sub eadem verborum forma inungatur.

Forma hujus Sacramenti, est solemnis illa precatio, qua Sacerdos utitur. Per istam sanctam unctionem &c.

ORDO MINISTRANDI SACRAMENTUM

Extremæ Unctionis.

Parata sit apud infirmum mensa, mappâ candidâ cooperta, item sex globuli ex stappa, vel gossypio in vase congruo, aqua, medulla panis, vel parum salis ad detergendos digitos, lumen, & Imago Crucifixi, nisi illam ex Ecclesia deferre debeat.

Deinde præcedente custode, qui librum ritualem, aquam benedictam, cum asperforio, crucemq; deferat, ipse Parochus decenter accipit vas Sacri Olei, sacco serico violacci coloris inclusum, si longius procedendum, vel equitandum sit, ad collum appendit, alias honeste in manibus defert, & sine sonitu Campanulæ ad infirmum procedit, ad quem cum pervenerit dicit.

V. Pax huic domui.

R. Et omnibus habentibus in ea.

Deinde